Թիֆլիսի Հայոց հրա-
տարակչական ընկ-թյան
Ատենագրեր 1891 նն. 13 -
1892 ճ. 12.

Լեռ
675

19 99

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ

ԹԻՖԼԻԶԻ ՀԱՅՈՑ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

1891 ՅՈՒՆԻՍ 13—1892 ՄԱՐՏԻ 12.

Յասներկուերորդ տարեշրջան

---

§ 31 ԿԱՆՈՆ.—«Տարեկան Ընդհանուր ժողովում *ա.* Վարչութեան ատենադպիրը ներկայացնում է ընդհանուր հաշիւ Ընկերութեան լրացած տարուայ աշխատութեանց, կարգադրութեանց, կալքի և դրութեան մասին. *բ.* ընտրվում են պաշտօնատար անձինք. *գ.* հաստատում է Վարչութեան ծախուց նախահաշիւը և *դ.* ընտրվում են պատուոյ անդամները:»

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԱԶՄՈՒԹԻՒՆԸ

Վարչութիւն

Աղեքսանդր Քալանթար (ատենապետ)
Ստեփան Զելինսկի (փոխ-ատենապետ)
Նիկողայոս Գրիգորեան ճարտ. (գանձապահ)
Գիւտ քահ. Աղանեանց (ատենադպիր)

ԼԵՈ
675

4675-40
2ք 674

ZUՍՌ-Арм. ССР

Յակովբ Քոչարեան (գրապահ)
Սրշակ Թադէոսեան (անդամ)
Սրշակ Տէր-Գրիգորեան (անդամ)

Խմբագրական մասնաժողով

Միսաք Ասլեան
Մանուկ Սբեղեան
Իսահակ Յարութիւնեան
Լեւոն Սարգսեան
Յովհաննէս Սաղաթելեան
Սրշակ Բարխուդարեան
Խաչատուր Մալումեան

1891 թուին պաշտօնից հրաժարուեցաւ Խմբ. Մասնաժողովի անդամ Յովհաննէս Սաղաթելեան քաղաքից հեռանալու պատճառով։

Վարչութիւն

Տարուայ ընթացքում Վարչութիւնն ունեցել է 30 նիստ, որոնցից մի խառն ժողով և 29 վարչական. խառն ժողովում, որ տեղի ունէր 1891 թ. յունիսի 15-ին, որոշուեց, որ ամառուայ ընթացքում մինչև կանոնաւոր նիստերի սկսուելը գրքերի տպագրութեան հոգսը իւր վերայ առնէ ատենադպիրը. այնուհետև կանոնաւոր նիստեր սկսուեցին սեպտեմբերի 17-ից հինգշաբթի օրերը։

1891 թուին ընկերութիւնն ունէր 111 անդամ, որոնցից 3-ը մշտական, իսկ 108-ը իսկական։

Նոյն թուին Վարչութիւնը խորհրդակցել և որոշումներ է կայացրել հետևեալ առարկաների վերաբերեալ.

Ընկերութեան բոլոր գոյքը ստանալով հին գրապահից՝ յանձնեց նորին, որոնց յանձնողական և ստացողական ցուցակը ստանալուց յետ՝ Վարչութիւնից կազմած մի մասնաժողովի վերաստուգման ենթարկելով և գտնելով ըստ ամենայնի ճիշտ՝ փակեց այդ հաշիւը։

Ընկերութեանս պահեստը երկար տարիներից ի վեր գտնուում էր Թամամշեանի քարվանսարայի վերնայարկում, ուր անյարմար էր ամեն ժամանակ բարձրանալ վերնայարկի պատշգամբի խարխուլ լինելու պատճառով, միևնոյն ժամանակ ընկերութիւնը չունէր մի տեղ, ուր կարելի լինէր վարչական և խմբագրական նիստեր ունենալ. ի նկատի ունենալով թէ այդ հանգամանքները և թէ ընդհ. ժողովի որոշումը՝ առանձին գրասենեակ ունենալու մասին՝ Վարչութիւնը վարձեց մի բնակարան ամսական 20 ռուբլի վճարով, և տեղափոխելով այնտեղ ընկերութեան պահեստը՝ մի դահլիճ յատկացրեց գրասենեկի համար, ուր սկսեցին կայանալ Ընկերութեան Վարչութեան և Խմբ. Մասնաժողովի ժողովներն և կենդրոնանալ նորան վերաբերեալ ամեն գործողութիւնները։ Նախկին պահեստի տէր պ. Միքայէլ Թամամշեանցին Վարչութիւնը յայտնեց գրաւոր շնորհակալութիւն երկար տարիներ պահեստի սենեակը ձրիաբար տալու համար։ Յայտարարուեցաւ լրագիրներում, որ Ընկերութեանս հետ գործ ունեցողներն այսուհետև պէտք է դիմեն ուղղակի գրասենեակը, ուր և կարող են ստանալ անդամներն Ընկերութեանս հրատարակութիւնները։ Քանի որ ընկերութիւնը չունէր մի հաստատուն կենդրոնավայր, գաւառները գրքեր ուղարկելու գործը Վարչութեանս յանձնարարութեամբ կատարում էր Կենտրոնական գրավաճառանոցը, իսկ ներկայումս այդ լինում է և՛ գրասենեկի միջոցով։ Վարչութիւնս բարուոք համարեց գրասենեկում օրուայ որոշեալ ժամերին մնալու համար վարձել և մի գրասենեկապետ ամսական 15 ռուբլի վարձով։

Համաձայն պահանջման Թիֆլիզի պ. Ոստիկանապետի, վարչութիւնս 1891 թուի սեպտեմբեր ամսից ամսէ ամիս ելումտից համառօտ հաշիւ է ներկայացնում Կառավարութեան։

Որովհետև անդամներ ընդունելու խնդիրը վերջին ընդհանուր ժողովի առթիւ պատահած տարաձայնութիւններից յետ պահանջում էր առաւել ուշադրութիւն դէպի այդ խընդիրը՝ Վարչութիւնը, Ընկերութեանս կանոնագրութեան 4-րդ յօդուածի տրամադրութեան համեմատ, որոշեց նախապէս ընտրել անդամ լինել ցանկացողներին վարչական նիստերում և տալ նոցա տպած *վաւերագիր*, որ այդպիսիք անդամ են ընդունուած։

Խմբագրական մասնաժողովի առաջարկութեամբ Վարչութիւնս յայտարարեց Կ. Պոլսի լրագիրներում, թէ ցանկանում է տպել Հանգ. Յ. Պարոնեանի կենսագրութիւնը, որ գրել յանձն առան պ. պ. Հրանտ Ասատուրը և Սբ. Ալվազեան։

Զանազան կողմերից պահանջներ եղան Ընկերութեանս հրատարակութիւններից ուղարկել իրանց վաճառելու, բայց որովհետև Վարչութիւնն իր վերայ չէր կարող վերցնել ուղարկելի գրքերի պատասխանատուութիւնը, որոշեց, որ եթէ իւր անդամներից ոմանք Ընկ. պահեստից գրքեր վերցնեն այդ նպատակով՝ այդ գրքերի ամբողջ պատասխանատուութիւնը մնում է նոցա վերայ։

Վարչութեան անդամ-գանձապահ պ. Նիկողայոս Գրիգորեանը նախ բերանացի և ապա գրաւոր յայտնեց, որ ինքն առաջարկում է Կուկիոյ Նորաշէն ս. Աստուածածնի ծխական ուսումնարանի համար իւր կառուցած շէնքի ստորին յարկի սենեակները տեղափոխել Ընկերութեանս գրասենեակը և երկու սենեակի համար վարձ է նշանակում ամսական 10 ռուբ-

լի, իսկ եթէ Վարչութիւնը կը բաւականանայ մի սենեկով՝ պատրաստ է ձրի տալ։—Պ. պ. Քալանթարը, Քոչարեան և Տէր-Գրիգորեան տեսնելով այդ բնակարանը, զեկուցին ժողովին, որ անյարմար է տեղափոխել այժմեան պահեստը, թէ՛ առաջարկուած բնակարանի և թէ նորա տեղի անյարմարութեան պատճառով։ Վարչութիւնը մերժեց այս առաջարկը։

Հարց եղաւ Վարչութեան մէջ՝ գաւառներում ընկերութեանս հրատարակութիւնները տարածելու համար գտնել շըրջավաճառներ առ այժմ Բագուի և Թիֆլիզի համար։

Վարչութիւնը քննեց այն խնդիրը, թէ ինչ յարաբերութիւն պէտք է տեղի ունենայ Կենտրոնական գրավաճառանոցի և Վարչութեանս մէջ՝ գրքերի վաճառման, զեղչի և վճարի վերաբերութեամբ։ Կարծիքների երկար փոխանակութիւնից յետ գրավաճառանոցի ներկայացուցիչ պ. Ստեփան Տէր-Իսրայէլեանցի հետ՝ որոշուեցաւ 25% զեղչ յատկացնել մեր գրքերի համար նոյն գրավաճառանոցին։

Ընկերութիւնն իւր գոյութեան առաջին տարիներում ունեցել է գաւառներում աշխատակից անդամներ, որոնք բաւական օգուտ են բերել նորան. վերջերս դոքա այլ ևս գոյութիւն չունէին. այդ պատճառով խնդիր եղաւ վերանորոգել այդ հին կարգը և սկզբունքով ընդունուեցաւ ունենալ գաւառներում աշխատակից անդամներ։ Հետևեալ նիստերից մէկում ընտրուեցան աշխատակից անդամները և պաշտօնական գլուխներով յայտնուեցաւ նոցա, որոնց մեծ մասը պատրաստակամութիւն յայտնեցին օգնել Ընկերութեանս իրանց կարողութեան չափ։

Ընկերութեանս աշխատակից անդամներից ոմանք և մի քանի մասնաւոր մարդիկ գաւառներից խնդրում էին ուղարկել իրանց Ընկերութեանս հրատարակութիւններից վաճառե-

լու համար։ Վարչութիւնը որոշեց այս խնդիրն առաջարկել ընդհանուր ժողովի վճռահատութեան։

Պ. Պռոշեանը պ. նախագահի միջոցով առաջարկել էր վարչութեանս գնել իւր հրատարակութիւններից մնացած օրինակները 50% զեղչով. խնդիրը քննելուց յետոյ անյարմար համարուեց ընդունել այդ առաջարկը։

Վարչութեանս մէջ խնդիր յարուցուեցաւ, թէ ինչպէս պէտք է վարուել Յ. Պարոնեանի և նոյնանման հրատարակութիւնների կէտադրական սխալների վերաբերմամբ. այս խնդրի լուծումը ստացուեցաւ Խմբագրական Մասնաժողովից, թէ «պէտք է պահել եղած կէտադրութիւնն և ուղղել միայն սխալներն և այն կէտադրութիւնը, որ միտքը աղաւաղում է»։

Պ. նախագահը յայտնեց ժողովին, թէ Թիֆլիզի ս. Գայիանեան հայ օրիորդաց միջնակարգ ուսումնարանի վարչութիւնը 1881 թուի ապրիլի 4-ին գրութեամբ ծանուցել էր Վարչութեանս, թէ յիշեալ դպրոցի տասնամեակի առիթով որոշուած է 300 ռ. մրցանակ տալ 3-րդ և 4-րդ տարուան հայոց լեզուի դասագրքի համար և այդ գումարը պատրաստ է յանձնել նորան, երբ Սոյնը կը հրատարակէ այդպիսի մի աշխատութիւն։ Եւ քանի որ այդ առաջարկութիւնը տակաւին մնում է անկատար՝ առաջարկել այդ խնդիրը նորից արծարծել։ Վարչութիւնն ընդունելով այդ առաջարկը՝ դիմեց նոյն ուսումնարանի վարչութեան։

Վեննայի «Հանդէս ամսօրեայ»-ի խմբագրութիւնը ցանկութիւն էր յայտնել իւր թերթի հետ փոխարինել Ընկերութեանս հրատարակութիւնները. Վարչութիւնն ընդունելով այդ առաջարկը, որոշեց նոյնպիսի առաջարկութիւններով դիմել արտասահմանի քանի մի թերթերին։

Վարչութիւնը որոշեց առաջիկայ ապրիլի 9-ին Մոսկուայում կատարուող՝ բանաստեղծ Ս. Շահազիզեանի 30 ամեայ յօբելեանին մասնակցել ուղերձով և մի երեկոյթ կազմելով, և միևնոյն ժամանակ տպագրել նորա տպած և անտիպ գրուածները, հեղինակի ընտրութեամբ։

Գաւառական գրավաճառներին Ընկերութեանս հրատարակութիւնների համար որոշուեցաւ տալ 20% զեղչ և ճանապարհածախքը։

Վարչութիւնը տնօրինել է տպագրութեան յանձնել այն բոլոր գրքերը, որոնք Խմբագրական Մասնաժողովից որոշուել և առաջարկուել են իրան։

Տեղւոյս բոլոր հայ թերթերը Ընկերութեանս յայտարարութիւնները տպել են ամբողջ տարին ձրիաբար, ուստի որոշուեցաւ շնորհակալութիւն յայտնել նոցա խմբագրութիւններին։

Աչքի առաջ ունենալով, որ ընդհանուր ժողովի օրը մօտենում է, Վարչութիւնս հարկաւոր համարեց յայտարարել լրագիրներում, որ 1891 թուի նորընտիր անդամները պէտք է վաղօրօք վճարեն իրանց անդամավճարները, որից յետ միայն իրաւունք կունենան մասնակցել ընդհանուր ժողովին։ Իսկ հին անդամներից նոքա, որոնք 1891 թուի անդամավճարը չեն տուել, հրաժարուած են համարուում անդամակցութիւնից. ցանկացողները նորից պիտի ընտրուին Վարչութիւնից։

Որոշուեցաւ ընդհանուր ժողովին առաջարկել հետևեալ խնդիրները.—

ա. 1890 թ. դեկտ. 16-ի ընդհ. ժողովի վճռով Ընկերութեան անդամները ստանում են տարեկան հինգ ռուբլու

գիրք, որոնց թւում նախ պէտք է հաշուել անդամակցած տարուայ հրատարակութիւնները և եթէ սոցա արժէքը պակաս լինի 5 ռուբլուց՝ լրացնել հին հրատարակութիւններից անդամների իրանց ընտրութեամբ։ Այս վճիռը գործադրուեցաւ 1891 թուին։ Վարչութիւնս տեղեկացաւ, որ անդամներից շատերն անյարմար են գտնում այս վճիռը և խնդրում են գրքերի ընտրութեան վերաբերութեամբ լիովին ազատութիւն տալ անդամներին։ Վարչութիւնը խնդիրը քննելով նոյն եզրակացութեան եկաւ և որոշեց առաջարկել ընդհանուր ժողովի հաստատութեան, այս ծանօթութեամբ. 1. անդամներն սկսում են գիրք ստանալ անդամավճարը տալուց յետ և 2, անդամները պէտք է գրքեր վերցնեն տարուայ ընթացքում, որի վերջը կորցնում են իրաւունքը։

ը. Ընկերութեան եկամտի մեծ մասը կազմւում է գրքերի վաճառումից գոյացած գումարից։ Ընկերութեան գրքերը վաճառւում են միայն Կենտրոնական գրավաճառանոցում, որ իւր կողմից մատակարարում է գաւառական գրավաճառներին։ Վարչութիւնն աչքի առաջ ունենալով մի կողմից տարեկան եկամտի աւելացնելը և միւս կողմից գրքերի տարածելը ժողովրդի մէջ, ցանկացել է ուղիղ յարաբերութիւնների մէջ մտնել գաւառների հետ. բայց դժուարութիւն է զգացել այդ անելու, աչքի առջև ունենալով ձեռնարկութեան լրջութիւնը։ Վարչութիւնն իրան աւելի համարձակ կզգար, եթէ ընդհ. ժողովը քններ այս խնդիրը և թոյլ տար Վարչութեան շրջանադարձութեան մէջ գցել մի յայտնի արժողութեամբ գրքեր։

գ. Ի նկատի ունենալով, որ Ընկերութեանս հաշիւները մարտից մարտ լինելու պատճառով՝ միշտ առաջանում են զանազան շփոթութիւններ, որոշուեցաւ առաջարկել ընդհանուր ժողովին, որ այսուհետև ամեն տեսակ հաշիւներ լինին տարուայ սկզբից մինչև վերջը և փակել դեկտեմբերի 31-ին։

դ. Վարչութիւնը տարուայ ընթացքում ստանալով քանի մի խնդիրներ գիւղական ուսումնարանների գրադարանների կողմից Ընկերութեանս հրատարակութիւններից ձրիաբար ուղարկելու, չէ կարողացել կատարել այդ առաջարկութիւնները, ընդհանուր ժողովի մի որոշման պատճառով. ուստի որոշուեցաւ նորից ներկայացնել այս խնդիրն ընդհ. ժողովի ուշադրութեան։

Ընկ. կանոնադրութիւնը սպառուած լինելով՝ նորից տպուեցաւ 1200 օրինակ։

Որոշուեցաւ տպագրել սոյն տեղեկագիրը։

ԼԷՕՆ
ԳՐԱԴԱՐԱՆ

Ատենապետ՝ *Աղէքսանդր Քալանթար*

Ատենադպիր՝ *Դիւտ քահ. Աղանեանց*

Հրատ. տարին	Համար	Թիֆլիզի Հայոց Հրատարակչական ընկերութեան լոյս ընծայած գրքերը	Արժէքը	Քանի օրինակ է տպած	Քանի օր. մնացել պահ. առ 1 մարտ 1892 թ.	Գրավաճ. մօտ առ 1 մարտի 1892 թ.	Հատ. վաճառ. տուած
1879	1	Թէաւմաղ մեղու	— 40	1300	6	95	1
1880	2	Կարմիր լապտեր	— 50	750		103	
		Նոյնը առանց կազմի . .	— 30	750	1	310	1
	3	Թովմաս եղբօր տնակը . .	— 60	500	53	58	1
		Նոյնը առանց կազմի . .	— 45	1030	654	81	1
	4	Մանկական երգեր, Գամառ-Քաթիպա	— 25	500		37	
		Նոյնը առանց կազմի . .	— 15	1900	798	57	2
	5	Մորեխ և նրա ջնջելու հնարները	— 10	1200	144	49	
	6	Նեղ և խոնաւ բնակարանների մասին	— 10	1200		479	
1881	7	Սրբոյ Հօրն մերոյ Մովսիսի Խորենացւոյ Պատմութիւն Հայոց	— 80	1200	279	194	1
	8	Ձեռնարկ գործնական տընտեսութեան Մորիս Բլօքի.	— 50	1200	945	12	
	9	Ռօբինզօնի պատմութիւն .	— 60	1200	557	94	5
	10	Գամառ-Քաթիպայի բանաստեղծութիւններ. . . .	— 50	3600	2		
1882	11	Ուխտաւորք	— 75	600	241	77	
	12	Գառնուկ և Լուսատտիկ .	— 25	600		409	
	13	Սայեաթ-Նովա ազգային երգիչ	— 5	1200	634	209	
	14	Ծննդեան պատմութիւնը և Մայիսեան տօնը Ֆինլանդիայում	— 10	600	352	87	
1883	15	Ագաթանգեղեայ պատմութիւն	1 —	1200	853	62	1
1883	16	Գիւղական Խալիֆայ . . .	— 50	1200	813	84	2
1885	17	Վանայ սաղ	— 75	613	401	42	
	18	Փնջիկ	— 20	613	382	72	1
	19	Նամուս.	1 —	700	245	61	1
	20	Ստեփաննոսի Տարօնեցւոյ Ասողկան Պատմութիւն տիեզերական	2 —	700	405	75	2
1886	21	Թիֆլիսեցոց մտաւոր կեանքը	1 —	1100	885	70	2
		Նոյնը ընտիր թղթի վրայ	1 50	100			
1887	22	Ղեւոնդ պատմագիր . . .	2 —	600	492	62	1
1888	23	Սրբազան պատմութիւն հին ուխտի.	— 30	3585	20	19	
	24	Նոյնը ուսուցիչների համար	1 75	680	246	66	
1889	25	Սոկրատէս	— 10	1200	284	166	2
1890	26	Պատմութիւն Հայոց Ս. Պալասանեանի	1 50	2540	534	1023	15
	27	Ուղեցոյց գործնական շերամապահութեան . . .	— 40	1200	726	333	3
1891	28	Ժամանակագրութիւն Հայոց Ց. Դարդելի	1 25	700	12	305	4
	29	Վարդ-Ռէսլի, Սպիրի. . .	— 10	1200	569	446	28
	30	Նալ և Դամայեանթի, Փ. Շմիդտի	— 20	1200	623	426	65
	31	Աստուած գիտէ արդարն ու մեղաւորը, Կոմս Լ. Տոլստոյ	— 7	1200	521	425	60
	32	Հաւատարիմ Սավխորին, Վալտներ	— 10	1200	503	439	60
	33	Լինհարդ և Գերտրուդ, Հենրիխ Պեստալոցի . .	— 25	1200	453	600	62
	34	Յաւելուած ի գիրս պատմութեան Ստեփաննոսի Տարօնեցւոյ Ասողիկ կոչեցելոյ	— 20	189	133	51	1
	35	Նաւի փոքրաւորը, Մ. Ռոզենհայնի	— 15	1200	244	863	76
	36	Ուռենց Յովսէփ Ն. Սպիրի.	— 15	1200	235	874	71

1891	37	Մեծապատիւ մուրացկաններ Ց. Պարոնեանի	—	40	1200	211	906	63
	38	Ազգային ջոջեր, Ց. Պարոնեանի.	1	—	1200	428	470	82
	39	Բը-ա-բա, Է. Օժէշկոյի. .	—	15	1200	671	495	34
	40	Շնիկ, Կուլիկովայի . . .	—	5	1800	361	1362	57
	41	Շչեդրինի երեք զրոյցներ .	—	10	1200	418	706	56
	42	Տարասկոնցի տարտարէնը .	—	40	1200	560	571	49
	43	Օրլէանի կոյս, Օստրոգորսկու	—	25	1200	443	680	57
1892	44	Արարատսկու ինքնակենսագրութիւնը (մամուլի տակ)						
	45	Գաղափարական քահանայ .	—	75	1200			
	46	Ընտանիքի յոյսը . . .	—	10				
	47	Հոսհոսի Ձեռատետրը, Պըտոյտ մը և Խիկարի գուշակութիւնք (մամուլի տակ)						
	48	Քիմիա Բօսկոի (մամուլի տակ)						
	49	Շչեդրինի իդէալիստ ծաւծանը, խիղճը կորաւ և իմաստուն ծանծաղուկը (մամուլի տակ):				ընկ. պատր. դրբ. արժ. է 15,306 ռ.		

ԱՇԽԱՏԱԿԻՑ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Ագուլիս Վ.	Ստեփան Արասխանեանց
»	Աղէքսանդր Տէրեանց
Ալէքսանդրոպոլ	Գարեգին վարդ. Սաթունեան
Ախալքալաք	Արշակ Գրիգորեան
»	Զարմայր Առվանեան.
Արմաւիր	Տ. Մանասեան
»	Կարապետ Կուսիկեան
Աստրախան	Թովմաս Փանեան
Բագու	Տ. Եղիսաբեդ Սարգսեան
»	Տ. Եղիսաբեդ Կրասիլնիկեան
»	Արսէն Կրասիլնիկեան
Գանձակ	Մարտիրոս Նաբաթեան
Գրօզնա	բժ. Եգոր Թադէոսեան
Գօրի	բժ. Թադէոս Զաքարեան
Դերբենդ	Օր. Աննա Սահակեան
Դիլիջան	Աղէքսանդր Սերեբրակեանց
Երեւան	Միքայէլ Պապաջանեան
Թելաւ	Գէորգ ա. քահ. Տէր-Սարգսեան
Հ. Նախիջեւան	Կարապետ Ադամեան
Ղարս	բժ. Աղէքսանդր Ղազարեան
Ղարաքիլիսա	Խորէն ք. Խանզատեանց
Ղուբա	Լեւոն Մելիք-Դաւայեան
Մոզդոկ	Սարգիս Մելքումեան
Մեղրի	Աւետիս Վաչեան
Մոսկուա	Իսահակ ծամհարեան
Նոր Բայազիդ	Ստեփան Բատիկեան
Նուխի	Գարեգին Բէնքլեան

Ն. Նախիջեւան	Քերովբէ Ամեմեան
Շամախի	Ս. Մեսրովպ Արքեպիսկոպոս Սմբատեան
Շուշի	Գայիանէ Ամթաբէգեան
Ս. Պետերբուրգ	Քրիստափոր Բաշինջաղեան
Վաղարշապատ	Յովհաննէս Սաղաթելեան
Վլադիկավկազ	Պետրոս քահ. Կուսիկեանց
Փոթի	Յակովբ քահ. Խուցեանց
Օդեսա	Գրիգոր քահ. Խօրասանճեանց
Օրդուբադ	Նստար Պողոս Տէր-Գրիգորեանց

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՐԿՂԸ

1891 թ. ապրիլի 13-ին, համաձայն ընդհանուր ժողովին ներկայացուած հաշուի, ընկերութեան դրամական գոյքը բաղկանում էր հետեւեալ գումարներից.

Ա. Արեւելեան 2-դ փոխառութեան 1000 ռուբլիանոց մի տոմսակ արժողութեամբ	921—60
Բ. Փոխադարձ վարկի ընկերութեան մէջ դրուած ժամանակաւոր աւանդից 23 փետր. 1891 թ. տոմս № 59245	1000 —
Գ. Թիֆլիզի առեւտրական բանկում ընթացիկ հաշուով	575—76
Դ. Կենտրոնական գրավաճառանոցի վրայ ապառիկ (որ ստացուեցաւ նոյն թուին).	1000 —
Ե. Առ ձեռն գումար	265—75
	2763—11

ՄՈՒՏՔ

Այս գումարի վերայ աւելացել են.

1) տոկոսիք փոխ. վարկի 1000 ռ. տոմսի . . .	58—26
2) » առեւտր. բանկում ընթացիկ հաշուի .	15— 7
3) 1891 թ. անդամավճարներ 108 հոգուց. . .	648 —
4) 1892 թ. » 77 » . . .	462 —
5) գրքերի վաճառումից	223—54
6) Պարահանդիսից	495 —
7) Յետ դարձրած գումար պ. Եզեանից. . . .	100 —
8) Նուէր	3 —
9) 1890 թ. անդամավճարներ 3 հոգուց . . .	18 —
	5785—98

ԾԱԽՔ

Այդ գումարից ծախսուած են.

1) Յ. Տիգրանեանցի դագաղի վրայ պսակ դնելու.	15—20
2) Գրքերի տպագրութեան թղթի համար . . .	969—39
3) Գրքերի սրբագրութեան	195—30
4) Տպագրութեան	967—95
5) Վարձատրութիւն	836—75
6) Դիւանական	67—18
7) Գրասենեակի և ընդհանուր ծախքեր. . . .	342 —
8) Մանր ծախքեր	33—60
9) Գրքերի ճանապարհածախք	19—94
10) Ընդհ. ժողովի ծախքեր	28—60
11) Պարահանդեսի ծախք.	238—20
	3714—11

Որը հանելո՛ մուտքի ընդհանուր գումարից՝ առ 12 մարտի 1892 ամի մնում է պատրաստի. . . 2071 87

Այս մնացորդը բաղկացած է

Ա. Արևելեան 2-դ փոխառութեան 1000 ռուբ. մի տոմսակից, արժողութեամբ.	921 60
Բ. Թիֆլիզի առևտրական բանկում ընթացիկ հաշուով	190— 7
Գ. Վերցուած վճարների համար.	960—20
	2071—87

1891 թվի

ՄՇՏԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Թամամշեան Միքայէլ
Թամամշեան Յովհաննէս
Ծովիանեան Իսահակ

ԻՍԿԱԿԱՆ ԱՆԴԱՄՆԵՐ

Աբրահամեան Ստեփաննոս
Աբեղեան Մանուկ
Ասիլեան Միսաք
Աղամալեան բժ. Եփրեմ
Աղանեան Գիւտ քահանայ
Ամիրաղեան Բագրատ
Ամիրջանեան Բէգլար
Անագչեան Յակովբ
Արզումանեան Խոսրով
Արզումանեան Կարապետ
Ասլամազեան Աղէքսանդր
Արզութեան Պօղոս
Արզութեան իշխ. Սոփիա
Առովմեան Երուանդ
Աւետիսեան Հայրապետ
Արասխանեան Աւետիք
Արծրունի Գրիգոր
Աքիմեան Գէորգ
Բալաղեան Սամուէլ
Բարխուդարեան Արշակ
Բարխուդարեան Յովհաննէս
Բէնքլեան օր. Վարվառէ
Գալստեան Գէորգ քահանայ
Գօլշեան օր. Դարիա
Գրիգորեան Նիկողայոս ճարտ.
Դանդուրեան օր. Անաստասիա
Դանդուռեան Ենովք
Դովլաթբէգեան Յարութիւն
Եղեկեան Աւետիք
Եւանգուլեան Գէորգ
Զարգարեան Աւետիս
Զէլինսկի Ստեփան
Թամամշեան տ. Լիդիա
Թադէոսեան Արշակ
Թադէոսեան օր. Վարդուհի
Թադէոսեան Յակովբ
Թումանեան իշխ. Մարիամ
Լօռիս-Մելիքեան օր. Աննա
Լունկևիչ Վալերիան
Խատիսեան օր. Նունէ
Խարազեան Արամ
Խանդամիրեան Տիգրան
Խարազեան Սարգիս
Խուդավերդեան տ. Սրբուհի
Խուդավերդեան Աղէքսանդր
Կանդուրալեան Բարսեղ
Կարա-Մուրզա Մկրտիչ
Հասրաթեան Ստեփան
Հէջուբեան Կոստանդին
Համբարձումեան Վաղարշակ
Ղլթճեան օր. Իւղաբեր
Մալումեան Խաչատուր

Մանասեան տ.
Մանուէլեան Լեւոն
Մատինեան օր. Նատալիա
Մինասեան Մ.
Միքայէլեան Խրիստաֆոր
Մնջոյեան Յակովբ
Մատինեան Նիկողայոս
Մանասեան Յակովբ
Մեհրաբեան Սմբատ
Մանուէլեան Ստեփաննոս
Մելքումեան Պետրոս
Մովսիսեան Աղէքսանդր
Մալխասեան Պօղոս
Միրզոյեան օր. Նատալիա
Յարութիւնեան Իսահակ
Յարութիւնեան Սամփսոն
Յովհաննիսեան Աբգար
Նազարեան Սարգիս
Նազարէթեան Արամ
Նալբանդեան Վախտանգ
Շադինեան Գէորգ
Շահնազարեան Կարապետ
Շահնազարեան օր. Սոֆիա
Շահումեան Գէորգ
Շահիկեան Աղէքսանդր
Շիրազեան Խաչատուր
Շահդինարեան օր. Եղիսաբէդ
Սահակեան Աւետիք
Սահակեան օր. Դարիա
Սօղալեան օր. Նունէ
Սունդուկեան օր. Նունէ
Սաղաթէլեան Յովհաննէս
Սարգսեան Լեւոն
Սարգսեան Սարգիս
Սունդուկեան Յովհաննէս
Սպանդարեան Սպանդար
Սպենդիարեան Յովհաննէս
Վարդանեան օր. Մարիամ
Վարդանեան Գրիգոր
Վարդազարեան Փիլիպպոս
Վերմիշեան Միքայէլ
Տէր-Յովհաննիսեան Գրիգոր
Տէր-Յովսէփեան օր. Նուշանիկ
Տէր-Գրիգորեան Արշակ
Տէր-Գրիգորեան Բարսեղ
Տէրտէրեան Արտաշէս
Տէր-Միքայէլեան Հայկ
Տէր-Միքայէլեան օր Մատիլդա
Տէրտէրեան օր. Նատալիա
Տէր-Մարկոսեան Յովհաննէս
Փափազեան Վրդանէս
Փրիդոնեան Մնացական
Քալանթար Աղէքսանդր
Քալանթար տ. Սոֆիա
Քոչարեան Յակովբ
Օհանջանեանց Քրիստափոր

1892 ԹՈՒԻՆ

1 Աբազեան Աղէքսանդր
2 Աբրահամեան Եսայի
3 Աբովեան Մկրտիչ
4 Ադամեան Արշակ
5 Աթաբէգեան Ներսէս
6 Աթոյեան օր.Կատարինէ
7 Աղամիրզեան Յովհաննէս
8 Ամիրեան Յովհաննէս
9 Անդրէասեան Աւետիք
10 Առաքելեան Դարչօ
11 Առիւծեան Յովհաննէս
12 Ասլամազեան Աղէքսանդր
13 Ասրիեան Աւագ
14 Աստուածատրեան Յովհան.
15 Ատոմեան Արշակ
16 Արզումանեան Խոսրով
17 Արզումանեան Սմբատ
18 Արիստակէսեան Գրիգոր
19 Արղութեան իշխ. Մարիամ
20 Արղութեան իշխ. Յովսէփ
21 Աւագեան Բէգլար
22 Աւագեան Վահան
23 Աւանեան Բարսեղ
24 Աւետիսեան Հայրապետ
25 Ափեան Նազար
26 Աքիմեան Գէորգ
27 Բաբեան Արշակ
28 Բաղամեան Գրիգոր
29 Բալաղեան Սամուէլ
30 Բարխուդարեան Անդրէաս
31 Բաղդասարեան Բագրատ
32 Բաղինեան Մնացական
33 Բարսամեան Բարսեղ
34 Բարսամեան Բարսեղ
35 Բարսեղեան Դաւիթ
36 Բեժանեան Եգոր
37 Բենքլեան օր. Վարվարէ
38 Բուղդանեան Իսահակ
39 Գալստեան Սահակ
40 Գասպարեան Մկրտիչ
41 Գեօղալեան Աղէքսանդր
42 Գիւլնազարեան Կոնստանդին
43 Գուլազեան Երեմիա
44 Դաստակեան Աբրահամ
45 Եարալեան Գրիգոր
46 Եարեան Գասպար
47 Եարղուլեան Մինաս
48 Եսայեան Տիգրան
49 Երզնկեան Տէր Եղնիկ
50 Զաքարեան Աւագ
51 Զաւրեան Յովհաննէս
52 Զելինսկի Ստեփան
53 Էնֆիաճեանց Արտաշէս
54 Էնֆիաճեանց Մկրտիչ
55 Թումանեան Յովհաննէս
56 Թումեան Յովհաննէս
57 Թումեան Ստեփան
58 Իշխանեան Գաբրիէլ
59 Իշխանեան Միքայէլ
60 Իսպիրեան Աւետիս
61 Լօրիս Մելիքեան Յովհան.
62 Լիսինեան Արտէմ
63 Խալաթեան Յովսէփ
64 Խանդամիրեան տ. Բալասան
65 Խանդամիրեան Գրիգոր
66 Խանղուլեան Մկրտիչ
67 Խաչատրեան Խաչատուր
68 Խաչատրեան Գէորգ
69 Խարազեան տիկ. Մարիամ
70 Խիզանեան Յակովբ

71 Խոսրովեան Նիկողայոս
72 Խուդադեան Յովհաննէս
73 Խուդավերդեան Աղէքսանդր
74 Խուդավերդեան տ. Սրբուհի
75 Խօջայնաթեան Տէր Գրիգոր
76 Ծատուրեան Գէորգ
77 Ծատուրեան Գրիգոր
78 Ծատուրեան Յովհաննէս
79 Ծովիանեան Եփրեմ
80 Ծովիանեան Ստեփան
81 Ծովիանեան Տիգրան
82 Կանդուրալեան Բարսեղ
83 Կարախանեան Կոնստանդին
84 Կարապետեան բժ. Աղէքս.
85 Կարապետեան Մկրտիչ
86 Կրիտեան Միքայէլ
87 Ղազաքչեան Անտոն
88 Ղալումեան Ստեփան
89 Ղամբարեան տիկ. Նունէ
90 Ղարագեօզեան Գրիգոր
91 Ղարագեօզեան Տիգրան
92 Ղուկասեան Մելքոն
93 Ղուկասեան Մովսէս
94 Ղորղանեան Լեւոն
95 Ղոնդաղսազեան Արշակ
96 Մալայեան Զաքար
97 Մալխասեան Ստեփան
98 Մամուլեան Սողոմոն
99 Մանդինեան Դաւիթ
100 Մանթաշեան Աղէքսանդր
101 Մառանջեան Սմբատ
102 Մատինեան Մատթէոս
103 Մարգանեան Վլադիմիր
104 Մարտիրոսեան Տէր Յովհ.
105 Մեսսնիկեան Գրիգոր
106 Մեսսնիկեան Մկրտիչ
107 Մելիք Ազարեան Աղէքս.
108 Մելիք Ալլահվերդեան Աղ.
109 Մելիք Այվազեան Աղասի
110 Մելիք Էյնաթեան Արսէն
111 Մելիք Ղարագեօզեան Պօղ.
112 Մելքումեան Յովհաննէս
113 Մելիքեան Արշակ
114 Մեհրաբեան Արշակ
115 Միրզոյեան Դաբրիել
116 Միրզոյեան Մարգար
117 Միրզոյեան Միքայէլ
118 Միրզոյեան օր. Նատալիա
119 Մովսիսեան Եղիա
120 Մովսիսեան Մարգար
121 Մուսինեան Յովհաննէս
122 Յակոբեան Գէորգ
123 Յակոբեան Միքայէլ
124 Յակոբեան Վրթանէս
125 Յարութիւնեան Խաչակ
126 Յարութիւնեան Սարգիս
127 Յովհանեան Արշակ
128 Յովհաննիսեան Գրիգոր
129 Յովհաննիսեան Միքայէլ
130 Յովսէփեան Աղաբէգ
131 Յովսէփեան Յովսէփ
132 Նազարեան Առաքել
133 Նազարեան Տիգրան
134 Նալբանդեան Միքայէլ
135 Նաւասարդեան բժ. Բագր.
136 Նունուֆարեան Սարգիս
137 Շաթիրեան Մարտին
138 Շահբաղեան Վահան
139 Շահլամեան Դաւիթ
140 Շահլամեան Յովհաննէս
141 Շահլամեան Ստեփան
142 Շահումեան Գէորգ
143 Շարբարոնեան Կոստանդին
144 Չայգեշտեան Եգոր

145 Պռոշեան Պերճ
146 Ջալալեան Կարապետ
147 Ռոստոմեան Արտաշէս
148 Ռօտինեան Աղէքսանդր
149 Ռօտինեան Դաւիթ
150 Ռօտինեան Տիգրան
151 Սամարչեան Յովհաննէս
152 Սառաջեան Բագրատ
153 Սառաջեան Գրիգոր
154 Սարգսեան Մինաս
155 Սիսակեան Պօղոս
156 Սկանդարեան Մնացական
157 Սողոմոնեան Առաքել
158 Սողոմոնեան Սարգիս
159 Սուքիասեան Գէորգ
160 Սուրէնեան Աղէքսանդր
161 Ստեփանեան բժ. Կարապ.
162 Ստեփանեան Յովհաննէս
163 Վարդազարեան օր. Մար.
164 Վարդանեան Փիլիպպոս
165 Վարդապետեան Աւետիք
166 Տէր-Առաքելեան Թոմաս
167 Տէր-Աստուածատրեան Աղ.
168 Տէր-Աւագեան Նիկողայոս
169 Տէր-Աւետիքեան Նիկողայ.
170 Տէր-Գրիգորեան Արշակ
171 Տէր-Գրիգորեան Բագրատ
172 Տէր-Գրիգորեան Տ. Եղիշէ
173 Տէր-Իսրայէլեան Ստեփան
174 Տէր-Խաչատրեան Արգամ
175 Տէր-Խաչատրեան Եղիա
176 Տէր-Խաչատրեան Խաչատ.
177 Տէր-Կարապետեան Յովհ.
178 Տէր Ղազարեան Գրիգոր
179 Տէր-Ղևոնդեան Արշաւիր
180 Տէր-Մարկոսեան Դաւիթ
181 Տէր-Մարկոսեան Յովսէփ
182 Տէր-Յակոբեան Յակոբ
183 Տէր-Յարութիւնեան Գէորգ.
184 Տէր-Յովհաննիսեան Ոսկի
185 Տէր-Յովսէփեան Յովսէփ
186 Տէր-Ոսկանեան Սմբատ
187 Տէր-Պետրոսեան Գէորգ
188 Տէր-Պետրոսեան Գրիգոր
189 Տէր-Սարգսեան Յովհան.
190 Տէրտէրեան Արտաշէս
191 Փանեան Մարգար
192 Փարեշեան Սիմէոն
193 Քալանթարեան Արտէմ
194 Քալանթարեան Պետրոս
195 Քալանթարեան Քրիստափ.
196 Քանդարեան Օհան
197 Օքոլեան Յարութիւն

ՕՏԸՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՄ ԸՆԴԵՄՆԵՐ

1) Ադամեան Կարապետ (Հ. Նախիջ.)
2) Ախշարումեան Սողոմոն (Պետերբ.)
3) Աղամեան Նիկողայոս (Դիլիջան)
4) Անանեան Յովհաննէս բժ. (Շուլ.)
5) Առվանեան Զայրմայր (Ախալք.)
6) Ասլանեան Գրիգոր (Դիլիջ.)
7) Բաբայեան օր. Զաբել (Ալէք.)
8) Բաշինջաղեան Քրիստափոր (Պետեր.)
9) Բարխուդարեան Մկրտիչ (Մոսկվա)
10) Բենքլեան Արշակ (Նուխի)
11) Բուդաղեան բժ. Արտաշէս (Պետերբ.)
12) Գասպարեան Ստեփան (Ագուլիս)
13) Գրիգորեան Արշակ (Ախալք.)
14) Գոլոշեան օր. Դարիա (Ագուլիս)
15) Գոռեան Սարգիս (Պետերբ.)
16) Դերբինեան օր. Կատարինէ (վ. Ագ.)
17) Զաքարեան Թադէոս (Գորի)
18) Թաղիանոսեան Նիկողայոս (Պետերբ.)
19) Թադէոսեան Եգոր (Գրոզնիյ)
20) Թեմուրեան բժ. Միքայէլ (Գանձակ)
21) Իզմիրեան Նիկողայոս (Պետերբ.)
22) Լորիս-Մելիքեան օր. Աննա (Ագուլիս)
23) Խորասանճեան Տէր-Գրիգոր (Օդես.)
24) Կարապետեան Արշակ (Վաղարշ.)
25) Ճարակեան Կարապետ (Պետերբ.)
26) Ճգնաւորեան Աւետիս (Պետերբ.)
27) Մատինեան Վահան (Դիլիջան)
28) Մելեան Ս. (Պողոս-Քիլիսա)

29) Յարութիւնեան Սամսոն (Շամ.)
30) Շխեան Սիմէոն (Գանձակ)
31) Սերեբրակեան Աղեքսանդր (Դիլիջ.)
32) Սմբատեան Մեսրոպ. արքեպ. (Շամախի)
33) Սուլխանեան Ստեփան (Բագու)
34) Ստեփանէ Գալուստ (Գորի)
35) Վարդանեան Վարդան (Պետերբ.)
36) Վարդանեան Վարդան (Պետերբ.)
37) Տէր-Մկրտչեան Հռիփսիմէ (Ագուլ.)
38) Փիրումեան Գրեյգուն (Սմրղանդ)
39) Փանեան Սոֆիա (Աստրախ.)
40) Քալանթար Աւետիս (Պետերբ.)

ԳՐՔԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

1891 յունիսի 13-ից մինչև 1892 մարտի 12-ը Ընկերութիւնը հրատարակել է հետևեալ գրքերը.

1) Յ. Պարոնեան՝ Մեծապատիւ մուրացկաններ
2) » Ազգային ջոջեր
3) Օժէշկո՝ Բը-ա-բա
4) Կուլիկովա՝ Շնիկ
5) Շչեդրինի երեք զրոյց
6) Տարասկօնցի տարտարէնը
7) Օստրոգորսկի՝ Օրլէանի կոյսը
8) Պոտապենկո՝ գաղափարական քահանայ
9) Ընտանիքի յոյսը

ՄԱՄՈՒԼԻ ՏԱԿ ԵՆ

1) Արարատսկու ինքնակենսագրութիւնը
2) Հոսհոսի ձեռատետրը
3) Քիմիա Բօսկօի
4) Շչեդրինի երեք վէպիկ։

ՏԵՂԵԿԱԳԻՐ Թ. Ը. Հ. Գ. Հ. ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱԺՈՂՈՎԻ

1891 Թ. ՅՈՒՆԻՍԻ 17-Ի—1892 Թ. ՄԱՐՏԻ 1-Ը

Թ. Ը. Հ. Գ. Հ. XII տարեշրջանի խմբ. մասնաժողովը կազմուած էր հետևեալ անձերից՝ ատենապետ պ. Լևոն Սարգսեան, անդամներ պ. պ. Մանուկ Աբեղեան, Միսաք Ասիլեան, Խաչատուր Մալումեան, Իսահակ Յարութիւնեան, Յովհաննէս Սաղաթելեան և անդամ-քարտուղար պ. Արշակ Բարխուդարեան։

Այս խմբ. մասնաժողովի գործունէութիւնը տևել է 1891 թ. Յունիսի 17-ից մինչև 1892 թ. Մարտի 1-ը։ Յուլիսի 3-ից մինչև Սեպտեմբերի 10-ը անդամներից շատերի քաղաքից բացակայ լինելու պատճառով նիստեր չեն եղել։ Կայացած նիստերի թիւը եղել է 26, իսկ բացի այդ չէ կայացել 3 նիստ, անդամների թիւը կանոնադրութեան (§ 28) պահանջած «հինգ»-ից պակաս լինելու պատճառով։ Նիստերին չեն եղել պ. պ. Աբեղեան 1 անգամ. Ասիլեան 1, Մալումեան 15, Յարութիւնեան 9, սոցանից պ. պ. Մալումեանը գլխաւորապէս քաղաքից բացակայ լինելու պատճառով (10 անգամ), Յարութիւնեանը—մեծ մասամբ հիւանդութեան (5)։ Պ. Սաղաթելեանը ներկայ է եղել միայն 5 անգամ, որից յետոյ պաշտօնով հեռացել է Թիֆլիսից։ Բոլոր նիստերին ներկայ են եղել պ. պ. Բարխուդարեան և Սարգսեան։

Այս ժամանակամիջոցում (1891 թ. Յունիսի 17-ից—1892 թ. Մարտի 1) խմբագր. մասնաժողովը զբաղուել է տպագրութեան համար ստացուած հետևեալ գրուածքների քննութեամբ՝

1) Բը-ա Բա՝ Օժեշկոյի, թարգմանութիւն ռուսերէնից։

2) Զրոյցներ երկրագնդի և նրա վրայ եղած երևոյթների մասին, փոխադրութիւն Բագրատ Մաթէոսեանի։

3) Միջի մարդ կամ Մոցիքուլ, հեղինակի ինքնակենսագրութեամբ պ. Միքայէլ Պատկանեանի։

4) Շնիկ՝ Կուլիկովայի թարգ. ռուս. օր. Աննա Սահակեան։

5) Տարասկոնցի Տարտարէնը՝ Ալֆոնս Դոդէի, թարգ. ֆրանս. պ. Թ. Զաք.։

6) Օրլէանի կոյս. Օստրոգորսկու. թարգ. ռուս. պ. Յ. Խ.

7) Զատկի գիշեր, ազատամիտ և մոռացկոտ ոչխար, Շչեդրինի, թարգ. պ. Մ. Ղազարեան։

8) Իշխանը և Մուրացկանը. Մարկ Տուէնի. թարգ. ռուս. պ. Գ. Շահբուդաղեան։

9) Գաղափարական քահանայ, Պոտապենկոյի, թարգ. Տ. Ս.

10) Եղբայրը և քոյրը, Աննենսկայայի. թարգ. Ք. Բէգգիւլեան։

11) Մակբէթ, Շեկսպիրի, թարգ. գերմաներէնից պ. Ս. Մալխասեան։

12) Ընտանիքի յոյսը Աննենսկայայի, թարգ. օր. Վ. Տէր-Յովսէփեան։

13) Attalea princeps, Գարշինի, թարգ. Մ. Ղազարեան։

14) Լիւցերն Տօլստոյի, թարգ. պ. Մ. Ղազարեան։

15) Հողի մշակելը պ. Ս. Բալաղեանի։

16) Ժողովրդագրական նիւթերի ժողովածու պ. Ե. Լալայեանի։

17) Խիղճը կորաւ, Իդէալիստ ծածանը և Իմաստուն ծանծաղուկը, Շչեդրինի, թարգ. Մ. Ղազարեան։

18) Մեղրաճանճը ինչպէս պահել, Բուտլերովի, փոխ. պ. Կ. Մելիք-Շահնազարեան։

19) Կիթառ պարսկական, գործ Բժշկեանց Դաւրիժեցւոյ։

20) Մտաւոր, բարոյական, ֆիզիքական կրթութիւն, Սպենսերի թարգ. ռուս. պ. Մ. Ղազարեան։

Խմբ. մասնաժողովը ինքը իր կողմից ընտրել է

21) Մեծապատիւ մուրացկաններ Պարոնեանի

22) Ազգային ջոջեր, նոյն հեղինակի

23) Պտոյտ մը Պոլսոյ թաղերում, Հոսհոսի յիշատակարանը. Խիկարի գուշակութիւնքը նոյն հեղինակի։

24) Հանրամատչելի տիեզերագիտութիւն Ֆլամմարիոնի

25) Արտեմ Արարատսկու կեանքը

26) Պոլիժենիայի թարգմանութիւնը

27) Շինէ՛լ Գոգոլ՛ի

28) Տարաս Բուլ՛բա նոյն հեղինակի

29) Քիմիա (սկզբնական ձեռնարկների սերիայից) Ռոսկոյի, թարգ. պ. Ա. Մ. Ա.

30) Մանուկների հոգատարութիւնը բժ. Պոկրովսկու, թարգ. ռուս. բժ. Թ. Զաք։

31) Մռռանը, Շմիդթի, թարգ. ռուս. պ. Ան. Քալանթարեան։

Այս գրուածքներից տպագրութեան համար խմբ. մասնաժողովից անյարմար են դատուած №№ 2, 3, 8, 10, 13, 14, 18, 19. դեռ վերջնական վճիռ չէ կայացած №№ 11, 15, 16, 20 վերաբերեալ, իսկ №№ 24, 26, 27, 28, 30 կամ թարգմանւում են, կամ թարգմանական լեզուի մասին դեռ վճիռ չէ կայացած։ Ընդունուած և ուղարկուած են Վարչութեան նոցա տպագրութիւնը հոգալու №№ 1, 4, 5, 6, 7, 9, 12, 17, 21, 22, 23, 25, 29, 31։

Խմբ. մասնաժողովը բացի այդ վճռել է ընտրութեամբ հրատարակել Խրիմեան Հայրիկի, Ռաֆայէլ Պատկանեանի և Սմբատ Շահազիզեանի գրուածքները. Պարոնեանի կենսագրութիւնը գրելու համար առաջարկութիւն է արուած Պոլիս։

Ի նկատի ունենալով Տաճկաստանի նշանակութիւնը հայերիս համար խմբ. մասնաժողովը որոշել է կազմել մի մանրամասն ծրագիր և հրատարակել, որպէս զի դորա համեմատ կազմուի մի գիրք Տաճկաստանի ժողովրդագրական, տնտեսական և այլ պայմանների մասին և առաջարկուի խմբ. մասնաժողովին։ Բացի այդ, աչքի առաջ ունենալով մեր ժողովրդի և երկրի ուսումնասիրութեան կարևորութիւնը և այն հանգամանքը, որ մենք չունենք այդ նպատակին ծառայող մասնագիտական թերթեր, խմբ. մասնաժողովը վճռել է պարբերաբար հրատարակել ժողովածուներ, որոնց մէջ մտնելու են ժողովրդական երգեր, աւանդութիւններ, սովորութիւններ և այլ նիւթեր և արդէն պատրաստ է մի ժողովածու պ. Ե. Լալայեանի հաւաքած ժողովրդագրական նիւթերից։

Նախագահ խմբ. Մաս. Լեւոն Սարգսեանց

Քարտուղար » » Արշակ Բարխուդարեանց

Թիֆլիզի Հայոց Հոգատարական Ընկերութեան Ընդհանուր Ժողովի պարապմունքները.—1892 թ. մարտի 20-ին։

---

1) Անցեալ ընդհանուր ժողովի արձանագրութեան ընթերցումը։

2) Ընկերութեան տեղեկագիրը 1891 թ. գործունէութեան մասին։

3) Հաշուի վաւերացումը։

4) Նախահաշուի վաւերացումը։

5) Պաշտօնատար անձերի ընտրութիւնը—վարչութեան մի անդամի, գանձապահի, ատենադպրի, և խմբագրական չորս անդամի։

6) Վարչութեան առաջարկութիւնը՝

ա. Հաշուէտարին յունուարից յունուար ընդունելու,

բ. անդամների իրանց ընտրութեամբ գրքեր ստանալու,

գ. գրքերի վաճառման եղանակի, և

դ. ուսումնարանների գրադարաններին գրքեր տալու վերաբերութեամբ։

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԹԻՖԼԻՍԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՅԵՐԷՆ ԳՐՔԵՐԻ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ խմբագրական մասնաժողովը սրանով յայտարարում է, որ տպագրութեան համար ընդունում են հետևեալ բովանդակութեան ինքնուրոյն և թարգմանական գրուածքներ.

1. *Գեղարուեստական։*

2. *Գիտնական.* զուտ գիտնական գրուածքներից կը տպագրուեն միայն այնպիսիները, որոնք վերաբերում են Հայոց կեանքի հետազօտութեան, իսկ գիտութեան միւս ճիւղերից միայն ժողովրդականացրած գրքեր։

3. *Դասագրքեր,* նամանաւանդ ընդհանուր գրականութեան, ընդհանուր պատմութեան, Հայոց գրականութեան, բնական պատմութեան և ֆիզիկայի ձեռնարկներ՝ կազմած մեր թեմական դպրոցների համար։

4. *Մանկական* ընթերցանութեան համար։

5. *Նիւթեր* մեր ժողովրդի կեանքի ուսումնասիրութեան վերաբերեալ (աւանդութիւններ, երգեր, սովորութիւններ և այլն)։

Ծանօթութիւն.—Մանրամասն ծրագիր վերոյիշեալ նիւթերի ժողովելու համար կը տպագրուի յետոյ։ Ընկերութեանս խմբ. մասնաժողովը իրան է վերապահում ներկայացրած նիւթերից ընտրութիւն և քաղուածքներ անել, եթէ ուղարկողը նախօրօք որոշ պայմաններ չէ դնում։

Տպագրուած գրքերի համար վարձատրութիւն տրւում է մի տպագրական թերթին՝ ինքնուրոյն գրուածքների համար՝ 20—25 ռ., իսկ թարգմանական գրուածքի համար՝ 15—20 ռուբլի։

Բացառիկ դէպքերում վարձատրութիւնը կարող է աւելի լինել խմբ. մասնաժողովի հայեցողութեամբ։

Дозволено ценз. 9 Марта Тифлисъ 1892 г.

Типографія М. Шарадзе, Николаевская ул., 21

«Ազգային գրադարան»
NL0243331